

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 22 grudnia 2022 r.

WK-I.431.1.41.2022

Pan
Wiesław Chrzanowski
Wójt Gminy Rzewnie

Urząd Gminy Rzewnie
Rzewnie 19
06–225 Rzewnie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej² kontrolerzy: Renata Pęza – starszy inspektor wojewódzki i Marta Szczepańska – inspektor wojewódzki w Wydziale Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, przeprowadzili w dniach od 27 kwietnia do 13 maja 2022 r. kontrolę problemową w Urzędzie Gminy Rzewnie, z siedzibą w Rzewniach 19.

Kontrolą objęto stan realizacji zadania z zakresu administracji rządowej w przedmiocie działalności urzędu stanu cywilnego w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 19 kwietnia 2022 r.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z 9 listopada 2022 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję Panu Wójtowi wystąpienie pokontrolne.

W kontrolowanym okresie dokonano rejestracji 11 małżeństw i 30 zgonów, 6 czynności przeniesienia do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, 2 czynności sprostowania aktu stanu cywilnego i 3 czynności uzupełnienia aktu stanu cywilnego. Ponadto wydano 230 odpisów aktów stanu cywilnego, a także 1 decyzję o zmianie imienia i nazwiska.

---

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r. poz. 135, ze zm.).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

W kontrolowanym okresie nie dokonano rejestracji urodzeń, czynności polegających na rejestracji zdarzenia, które nastąpiło poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej i nie zostało tam zarejestrowane oraz czynności odtworzenia zagranicznego dokumentu stanu cywilnego. Ponadto nie wydawano decyzji w przedmiocie odmowy dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego oraz w sprawie umorzenia postępowania. Nie wydawano zaświadczeń stwierdzających, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, jak również zaświadczeń o stanie cywilnym, a także o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby, ani o nieposiadaniu księgi stanu cywilnego.

Badaniu poddano 5 aktów małżeństwa, w tym: 2 akty sporządzone po zawarciu małżeństwa przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego (dalej: Kierownik USC) i 3 akty sporządzone po zawarciu małżeństwa przed duchownym, w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego³, 5 aktów zgonu, a także: 3 czynności przeniesienia do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, 2 czynności sprostowania aktu stanu cywilnego, 3 czynności uzupełnienia aktu stanu cywilnego oraz 1 decyzję wydaną na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska⁴.

Rejestracji stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego dokonywał w poddanych kontroli sprawach Wójt Gminy Rzewnie oraz Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego (dalej: USC), zgodnie z właściwością określoną w art. 9 ust. 1 oraz art. 13 ust. 1 i 2 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego⁵, uwierzytelniając akty stanu cywilnego przez złożenie podpisu elektronicznego weryfikowanego za pomocą certyfikatu wydanego przez ministra cyfryzacji.

Wszystkie poddane badaniu akty sporządzono z zachowaniem terminów określonych w art. 86 ust. 1 i 3 oraz art. 92 ust. 1 p.a.s.c. Poddane kontroli akty małżeństwa oraz akty zgonu zawierały elementy określone odpowiednio w art. 88 ust. 1 oraz art. 95 ust. 1 p.a.s.c.

Akty stanu cywilnego oznaczone zostały oddzielenie dla każdego rodzaju zdarzenia, zgodnie z art. 19 ust. 1 p.a.s.c. Oznaczenia aktów stanu cywilnego zostały nadane przez system teleinformatyczny, zgodnie z zasadami określonymi w § 42 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego⁶.

---

³ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359).

⁴ Ustawa z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1988).

Oznaczenia wszystkich spraw poddanych badaniu wskazano w arkuszach ustaleń kontroli, które dołączono do akt kontroli.

⁵ Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1681, ze zm.), dalej: p.a.s.c.

⁶ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1904).

Czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego polegające na sprostowaniu, uzupełnieniu oraz przeniesieniu do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego – dokonano w formie czynności materialno-technicznej, zgodnie z art. 35 ust. 3, art. 37 ust. 3 oraz art. 105 ust. 1 p.a.s.c.

Akta zbiorowe do poddanych kontroli aktów małżeństwa i zgonu prowadzone były w formie papierowej, w porządku chronologicznym, a także zawierały dokumenty stanowiące podstawę dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego. W aktach zbiorowych do ww. aktów zgonu znajdują się karty zgonu oraz protokoły zgłoszenia zgonu, zaś w aktach zbiorowych do aktów małżeństwa – zapewnienia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz zaświadczenie stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa i zaświadczenie wydane przez duchownego, o którym mowa w art. 8 § 2 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego albo protokół przyjęcia przez Kierownika USC oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński. Ponadto ustalono, że dokumenty stanowiące akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego są przechowywane w odpowiednich warunkach i są właściwie zabezpieczone, z zachowaniem wymogów określonych w art. 27 ust. 1 i 2 p.a.s.c.

W przypadku aktów stanu cywilnego sporządzonych na podstawie art. 104 p.a.s.c., Kierownik USC zamieścił adnotację informującą o okolicznościach i podstawie rejestracji aktów, zgodnie z wymogiem określonym w art. 23 oraz art. 105 ust. 1 p.a.s.c.

Wydane z urzędu odpisy skrócone aktów małżeństw oraz aktów zgonów zostały wydane niezwłocznie, w każdym przypadku w dniu ich sporządzenia.

We wszystkich poddanych badaniu przypadkach prawidłowo realizowano obowiązek polegający na zamieszczaniu wymaganych przypisków oraz wzmianek.

Poddana kontroli decyzja w sprawie zmiany nazwiska wydana została zgodnie z właściwością organu określoną odpowiednio w art. 12 ust. 1 ustawy o zmianie imienia i nazwiska, na podstawie wniosku zawierającego wszystkie elementy wskazane w art. 11 ust. 1 ww. ustawy oraz z zachowaniem terminu określonego w art. 35 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego⁷. Poddana badaniu decyzja zawierała wszystkie wymagane elementy określone w art. 107 § 1 k.p.a.

Nie stwierdzono przechowywania w archiwum urzędu stanu cywilnego ksiąg stanu cywilnego i akt zbiorowych z naruszeniem zasad ich przekazywania do właściwego archiwum państwowego, określonych w art. 128 ust. 1 oraz art. 129 ust. 3 p.a.s.c.

---

⁷ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000, ze zm.) – dalej k.p.a.

Ustalono, że wysokość pobranej opłaty skarbowej za sporządzenie poddanych kontroli aktów małżeństwa, wydanie odpisu zupełnego aktu stanu cywilnego po dokonanych czynnościach sprostowania, uzupełnienia, transkrypcji, a także za wydanie decyzji o zmianie nazwiska – była zgodna z określoną w części I pkt 1 i 7 oraz w części II ust. 1 pkt 6, 10 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej⁸.

Osoba zatrudniona w okresie objętym kontrolą na stanowisku Kierownika USC spełniała wymogi do zajmowania tego rodzaju stanowiska w zakresie wykształcenia i zatrudnienia, określone w art. 8 ust. 1 p.a.s.c.

W wyniku kontroli stwierdzono uchybienie polegające na tym, że w okresie od 1 stycznia 2021 r. do dnia 19 kwietnia 2022 r. nie został zatrudniony zastępca Kierownika USC, pomimo że okręg liczył poniżej 50 000 mieszkańców. Powyższym naruszono art. 6 ust. 4 p.a.s.c., zgodnie z którym „w okręgach liczących poniżej 50 000 mieszkańców wójt (...) zatrudnia zastępcę kierownika urzędu stanu cywilnego”. Z treści powyższego przepisu wynika obowiązek zatrudnienia zastępcy Kierownika USC oraz opcjonalna możliwość stworzenia stanowiska Kierownika USC⁹.

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadania w zakresie działalności urzędu stanu cywilnego ocenia się **pozytywnie pomimo stwierdzonego uchybienia**.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, zobowiązuję Wójta Gminy Rzewnie do podjęcia działań w celu wyeliminowania stwierdzonego uchybienia, zgodnie z wymogiem określonym w art. 6 ust. 4 p.a.s.c.

Przedstawiając powyższe informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze oraz zobowiązuję Pana Wójta na podstawie art. 49 ww. ustawy do przekazania, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO
/-/
Artur Subda
Dyrektor Wydziału Kontroli

---

⁸ Ustawa z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2142, ze zm.).

⁹ Zgodnie z pisemnym wyjaśnieniem Wójta Gminy Rzewnie z 28 kwietnia 2022 r. „W okresie od 1 stycznia 2021 r. do dnia 19 kwietnia 2022 r. nie został zatrudniony Z-Ca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Rzewniu z powodu naszej niewiedzy. (...)”